

ОБЩИНА ТВЪРДИЦА

8890 Твърдица, пл. "Свобода" №1, тел.: 0454/42311, fax: 0454/44049,
e-mail: obshtina@tvarditsa.bg

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА ТВЪРДИЦА ЗА 2023 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Народните читалища са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места. Съгласно Закона за народните читалища, те са юридически лица с нестопанска цел, които съхраняват традициите и културата, работят за развитие на талантите и любителското изкуство, в съответствие с общинския културен календар, реализират проекти и със своята дейност се утвърждават като съвременни културно-информационни центрове.

Годишната програма за развитие на читалищната дейност в Община Твърдица за 2023 година е разработена в изпълнение на чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища, въз основа на представените годишни програми от председателите на народните читалища до кмета на Община Твърдица за дейността им през 2023 г. съгласно чл.26а ал.1 от ЗНЧ/виж. приложения/ .

Изготвянето на годишната програма за развитие на читалищната дейност цели обединяване на усилията за по-нататъшно развитие и утвърждаване на читалищата като средища, съхраняващи културната идентичност на общината и региона. Читалищата в Община Твърдица са част от културната инфраструктура на общината, работят за изпълнение на културната политика на Община Твърдица за превръщането на града в привлекателно място за живеене и посрещане на гости .

Програмата ще подпомогне годишното планиране и финансиране на читалищните дейности.

II. ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЧИ В ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2023 г

Основните цели и приоритетните задачи в читалищната дейност са регламентирани и произтичат от Закона за народните

читалища и от общинската културна политика, осъществявана на основание на съществуващата нормативна уредба. Културните инициативи на Народните читалища са насочени към показване на актуални събития и бележити дати свързани с Културния календар на общината за 2023 г./виж. приложение /. Те са ориентирани към:

- Задоволяване потребностите на гражданите чрез развитие и обогатяване на културния живот в селищата на общината;

- Запазване и развитие на нематериалното културно наследство чрез съхраняване на обичаите и традициите на българския народ с провеждане на утвърдените празници и прояви;

- Осигуряване на достъп до информация и комуникация;

- Обмен между културите на различните етноси, насърчаване на социалното единство и солидарността между различните социални групи;

- Партниране с местното самоуправление в развитието на обществените и в частност на културните процеси ;

ЗА ПОСТИГАНЕ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЧИТАЛИЩАТА ИЗВЪРШВАТ РАЗНООБРАЗНИ ДЕЙНОСТИ:

Библиотечна дейност

Библиотечната дейност е една от основните в читалищата като културни институции. Чрез нея те осигуряват свободен достъп до многобройни и разнообразни сфери на знание, идеи и информация, удовлетворяват потребностите на отделната личност и създават възможности за нейното развитие.

Библиотечния фонд на Община Твърдица е близо 105000 библиотечни единици. Откроява се тенденция за намаляване на читателите, като причините са основно демографски и икономически. Интересът към книгата постепенно отслабва поради навлизането на новите технологии и предпочитането на електронните медии и интернет. Поради това Читалищата са

принудени да отделят по-малко средства за закупуване на нови книги и участват в проекти за закупуването на такива.

За повишаване ефективността на работата на читалищните библиотеки през 2023 г. усилията ще бъдат насочени към:

- Подобряване работата с читателите – увеличаване броя на читателите и читателските посещения чрез обсъждане на книги, срещи с литературни творци на регионално и национално равнище, тематични изложби на книги.
- С участие в проекти и програми, чрез спонсорство и дарения да се обновява библиотечния фонд с нови и интересни заглавия, в зависимост от читателския интерес.
- Организиране на мероприятия за честване на исторически събития и личности.
- Създаване на условия за интензивно развитие на разнообразни форми на обучение, целящи активно взаимодействие с младите хора и деца /курсове, школи, ателиета, работилници, летни читални/, за което е необходимо и съдействието на училищните власти.
- Подобряване на условията в читалните.
- Други - **Програма „Глоб@лни библиотеки - България”** - една съвместна инициатива на **Министерство на културата и други организации**. Програмата е част от международна инициатива “Глобални библиотеки”, финансирана от Фондация “Бил и Мелинда Гейтс”. Стратегическата цел на проекта е да осигури лесен и равнопоставен достъп до информация, знания, комуникации и електронни услуги в обществените библиотеки чрез свободно ползване на Интернет и на други информационни технологии, за да могат българските граждани да се интегрират в глобалното информационно общество. На територията на Община Твърдица има 4 „Глобални библиотеки“ в: НЧ „Развитие 1928“ кв. Козарево, НЧ „Просвета 1898“ гр. Шивачево, НЧ „Просвета 1910“ с. Сборище и НЧ „Пробуда 1928“ с. Оризари, същите получиха компютри и друга

техника с които бяха оборудвани залите и се създадоха **читалищни информационни центрове**, които се ползват безплатно от гражданите.

Любителско художествено творчество

Важна част от дейността на читалищата е грижата за развитие на любителското художествено творчество. В тази връзка ролята на читалището при създаването, укрепването и възпроизвеждането на традициите и културата по места е незаменима.

Почти във всички читалища ще продължат да съществуват и развиват дейност различни по своя обхват и жанр любителски формации. В голямата си част това са основно фолклорни състави-певчески групи, танцови състави и други. Младите хора участват предимно в танцовите състави. Във фолклорните групи участват и хора в пенсионна възраст.

Активното участие и успехите на художествените колективи на читалищата в местни, регионални и национални фестивали и събори е доказателство, че читалищата имат водещо място в съхранението и опазването на българските културни традиции.

Основните акценти за развитието на читалищното любителско творчество са:

- Привличане на специалисти в музикалното и певческо изкуство за художествени ръководители с оглед популяризиране и подобряване качеството на културната продукция и постигане на по-добри резултати от изявите на отделните колективи.
- Разкриване на школи, кръжоци и клубове по интереси към читалищата за привличане на децата и младите хора към читалищното дело.
- Специално внимание и подкрепа на младите дарования и осъществяване на местни творчески проекти и

инициативи относно културното възпитание на децата, учащите се и младите хора .

- Възраждане на любителските театрални форми с традиции в близкото минало.

Ежегодните прояви и традиционни празници спомагат за изява на постоянно действащите групи и индивидуални изпълнители, за приемствеността между поколенията и обмяна на добри практики, тъй като те са предназначени за всяка възрастова група и се проявяват във всички сфери на изкуството. На територията на община Твърдица ще продължат да функционират следните състави и групи:

НЧ Св. Св. Кирил и Методий 1914 ТВЪРДИЦА

- Клуб за народни хора „Балканско цвете“;
- Самодеев танцов състав;
- Детска школа за народни танци;
- Средношколски танцов състав;
- Школа за народни инструменти;
- Вокална група „Романс“;
- Самодеев театрален състав;
- Школа по бойни изкуства;
- Колоездачен клуб към клуб „Верея“ съвместно с СУ „Неофит Рилски“;
- Школа по спортни танци;
- Група за автентичен фолклор.

НЧ Просвета 1898 Шивачево – женски , младежки и детски танцови състави.

НЧ Просвета 1910 Сборище – женски и детски танцов състав; Женска певческа група;

НЧ Пробуда 1928 Оризари- детски танцов състав; женски народен хор; клуб художествено слово; младежки танцов състав;

НЧ Развитие 1928 кв. Козарево – групи от Пенсионерски клубове; Детска градина и граждани;

НЧ П. Хилендарски 1928 Червенаково – женска и детска певчески групи;

НЧ Св. Св. Кирил и Методий 1937 Боров дол – детски танцов състав;

НЧ Нов път 1948 Бяла паланка – детски танцов състав и сформирание на групи от населението при подготовка на празник;

НЧ Нова светлина 1947 Жълт бряг – фолклорен танцов състав.

При провеждането на различни празници и събития читалищата търсят възможности за набиране на допълнителни групи от самодейци и изпълнители за отбелязване и разнообразяване на изяви.

Знания за родния край

Съвместно с Исторически музей Твърдица и Общински клуб Краезнание ще се разшири дейността по събиране, разпространяване данни и материали за родния край под различни форми на работа през ваканциите на децата.

III. ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ В ПРОГРАМАТА

Съгласно Закона за държавния бюджет на Република България и Закона за народните читалища, те набират средствата си чрез:

- субсидия от държавния и общински бюджети;
- членски внос;
- наеми от движимо и недвижимо имущество;
- културно-просветна и информационна дейност;
- дарения и завещания;
- други /проекти и програми/;

За 2023 г. стандартът за една субсидирана бройка не е определен. От 01.04.22 г. размерът за 1 субсидирана бройка е 12374 лв.. Община Твърдица има 17 субсидирани бройки разпределени както следва:

1. НЧ „Св. Св. Кирил и Методий 1914”, гр. Твърдица – 4 бр.

2. НЧ „Просвета 1898”, гр. Шивачево – 3 бр.
3. НЧ „Просвета 1910”, Сборище – 2,5 бр.
4. НЧ „Развитие1928”, кв. Козарево – 2 бр.
5. НЧ „Пробуда 1928”, с. Оризари – 2 бр.
6. НЧ „Св. Св. Кирил и Методий 1937”, с. Боров дол – 1 бр.
7. НЧ „Нов път 1948”, с. Бяла паланка – 1 бр.
8. НЧ „ П. Хилендарски 1928”, с. Червенаково – 1 бр.
9. НЧ „Нова светлина 1946”, с. Жълт бряг- 0,5 бр.

Субсидията от държавния бюджет за читалищна дейност се разпределя ежегодно между народните читалища на територията на Община Твърдица от общинска комисия, назначена със заповед на кмета, съгласно разпоредбите на чл.23, ал.1 от Закона за народните читалища.

Община Твърдица ще продължи да подкрепя читалищата чрез до финансиране при реализиране на неотложни нужди, основни дейности и развитието на съвременни форми на работа, съобразени със заложените мероприятия в Културния календар за 2023 г., определящи съвременната визия на читалищната дейност.

Необходима е актуализация на договорите за отдадените под наем помещения/там където има такива/, редовно и ритмично събиране на членския внос. ЗНЧ налага това изискване с цялата си тежест, предвид задължителните отчетни събрания през годината/ За действителен член на читалището с право на глас се счита лице, което си е платило членския внос за годината/, увеличаване на членската маса, допълнително финансиране от културно-просветна дейност и други.

Не на последно място роля при финансиране на читалищата играят и спечелените проекти по програми с Министерство на културата и други евро проекти главно за закупуване на книги и подобряване на материално техническата база на читалищата.

ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

Съгласно чл.26а ал.4 от Закона за народните читалища, председателите на читалища представят ежегодно до 31 март на следващата година пред кмета на общината и общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на годишната си програма и изразходваните бюджетни средства през предходната година.

МАТЕРИАЛНА БАЗА

Материално-техническата база на читалищата включва сграден фонд общинска собственост, оборудване и обзавеждане на библиотеки, салони, зали и други помещения.

Основните задачи, по които ще се работи през 2023 г са свързани със създаване на по-добри условия за работа на библиотеките, потребителите и самодейците. Почти всички читалища имат нужда от извършване на частични ремонтни дейности, подмяна и обновяване сценичния инвентар, съоръжения и други касаещи безопасното им ползване, като за целта ще са необходими допълнителни средства за извършването им.

Материалната база на най-голямото читалище в общината НЧ „Св. Св. Кирил и Методий 1914“ е добра, но технически остаряла. В него се провеждат голяма част от заложените в Културния календар прояви, гостуващи театрални колективи, филмови прожекции и редица други мероприятия, поради което се нуждае **спешно** от външен/освежаване на фасадата, отводняване с цел изолиране на съществуващата влага/, вътрешен ремонт и сценично оборудване / подмяна на осветление, противопожарна инсталация-същата е много стара и с теч от кран намиращ се на сцената/, обзавеждане на голяма зала, съблекални, костюмен инвентар и др./, за да се превърне то в приятно място за забавление и отмора, ползващо се активно и

през зимният сезон, което включва и **неотложно** закупуването на 3 бр. колонни климатици за отопление на голяма зала

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Програмата ще разкрие традициите на миналото, предизвикателствата на настоящето и надеждата за по-добро бъдеще. В динамиката на днешният ден, следвайки примера на предците ни, заедно ще пренесем в бъдещето уникалността на нашата национална идентичност.

Съществуващата читалищна мрежа трябва да отговаря на новите предизвикателства и се стреми да предлага нова визия за развитие пред традиционните модели и традиционните форми на читалищното дело.

Програмата е приета на заседание на Общински съвет Твърдица с Решение № 600/27.01.2023 г.

ИЗГОТВИЛ: СИЙКА МИНЧЕВА

СТАРШИ СПЕЦИАЛИСТ КУЛТУРА

ОБЩИНА ТВЪРДИЦА